

**Afyon Karahisar Mebusu Orhan Kökten'in, İlk tedrisat müfettişle-
rinin Muvazenei Umumiye içine alınmasına dair 3407 sayılı
Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında
kanun teklifi ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/137)**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

3407 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimi gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunuyorum.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

19 . II . 1958
Afyon Mebusu
Orhan Kökten

GEREKÇE

Memleketimizde büyük bir hızla sayıları artmakta bulunan ilkokul öğretmenlerini teftiş, irşat ve tenvir için Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesinden mezun olan ilköğretim müfettişleri kâfi gelmemektedir. Bu yüzden halen 2 - 3 yüz öğretmene bir müfettiş ancak isabet etmektedir. Her öğretmenle ayrı ayrı ve icabında günlerce meşgul olması icabeden müfettişlerin çok sayıda öğretmenle hakkiyle temas edemeyecekleri malumdur.

Bu hal ciddi bir surette ilkokulların randımanı üzerinde müessir olmaktadır. Bu itibarla bir taraftan külfetsiz ve masrafsız bir şekilde ilköğretim müfettişi ihtiyacını sağlamak, diğer taraftan ilkokul öğretmenlerine müfettiş olabilme imkânını bahşetmek suretiyle de ilkokul öğretmenliğini daha cazip bir hale getirmek maksadıyla hazırladığım kanun teklifinin kabulünü rica ederim.

18 . II . 1958

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M
Maarif Encümeni
Esas No. 2/137
Karar No. 18

10 . IV . 1958

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan, Afyon Karahisar Mebusu Orhan Kökten'in «3407 sayılı Kanunun 3. maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi» teklif sahibi, Maarif ve Maliye Vekâletleri mümessilleri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi, ilkokul öğretmenlerinden de

İlköğretim Müfettişi olmasını tazammun etmektedir.

İlköğretimde pedagojik mânada yani ikaz, irşat ve tenvir edici bir teftiş sisteminin yürütülmesi zaruridir.

Bugün ilköğretim müfettişlerinin yegâne kaynağını teşkil eden Gazi Eğitim Enstitüsü Pe-

dagoji Şubesi ihtiyaca kifayet etmediği gibi, sayıları gittikçe artan öğretmen okulları meslek dersleri öğretmenliklerine de bu şube mezunlarının tâyin edilmesi zarureti bu kifayetsizliği büsbütün artırmaktadır.

Sayıları yıldan yıla büyük nispetlerde artan ilkokul öğretmenlerinin 200 - 300 üne bugün bir müfettiş isabet etmektedir ki, bu durum karşısında arzu edilen mânada teftiş imkânı yoktur. Bunun neticesi olarak ilköğretimde randıman gittikçe düşmektedir.

Diğer taraftan, küçük bir hazırlıktan sonra İlköğretim Müfettişliği yapacak ehliyet ve liyakatte pek çok ilkokul öğretmenin mevduiyeti bir vakıa olduğu gibi, ilkokul öğretmenlerine müfettiş olma imkânının bahşedilmesinin mesleke temin edeceği cazibeden büyük faydalar sağlanacağı bir hakikattir.

Bu sistem, aynı zamanda ilköğretim müfettişi ihtiyacını külfetsiz ve masrafsız gideren bir yol olacaktır.

Bu mülâhazalarla kanun teklifinin esası encümenimize ittifakla kabul edilmişse de aşağıda mucip sebepleriyle gösterilen değişikliklerin yapılmasına lüzum görülmüştür :

1. 3407 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde eğitim enstitüleriyle eenebi memleketlerdeki mümasilleri mezunlarının ilköğretim müfettişi

olabilecekleri kaydı mevcuttur. Bu kanun teklifi bu hususta bir değişiklik derpiş etmediğine ve adı geçen maddeyi değiştirdiğine göre mevzu bahis kaydın teklifin birinci maddesinin başına alınması zaruri görülmüştür.

2. Gazi Terbiye Enstitüsü Pedagoji Şubesine muayyen müddet öğretmenlik yapıldıktan sonra girildiğine göre mezun olduktan sonra, ikinci bir öğretmenlik mükellefiyeti fazla görüldüğünden, teklifin buna aidolan son fıkrası tayıy edilmiştir.

3. Halen ilköğretim denetmeni olarak çalışanların başarılarının ilköğretim müfettişliğine geçirilmesi ve başarısızlarının öğretmenliğe iadesi uygun görüldüğünden, teklifin sonuna buna ait bir fıkra ilâve edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine sevk edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Maarif Encümeni Reisi

ve bu Mazbata M.

Kâtip

Rize

İçel

A. Morgil

S. Göknar

Afyon

Bursa

Bolu

A. Kökten

H. Ülman

Z. Danışman

İsparta

Ankara

İzmir

A. Lâtifoğlu

Ü. Elli

V. Tayşi

Muş

Trabzon

Tunceli

G. Emre

M. R. Tarakçıoğlu

F. Ülkü

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 2/137

Karar No. 63

5 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Afyon K. Mebusu Orhan Kökten'in, ilk tedrisat müfettişlerinin Muvazenei Umumiye içine alınmasına dair 3407 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nei fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla teklif sahibi, Maliye ve Maarif Vekâletleri mümesilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi, gerekçesinde yazılı mucip sebeplere istinaden 3407 sayılı Kanunun 3 ncü

maddesinin 1 nei fıkrasının tadili suretiyle ilkokul öğretmenlerinin de ilköğretim müfettişi olabilmelerini temin maksadiyle hazırlanıp sevk edilmiş bulunmaktadır.

Teklifi bidayeten tetkik eden Maarif Encümeni, halen ilköğretim denetmeni olarak çalışanlardan başarı gösterenlerin İlköğretim Müfettişliğine geçirilmesini ve başarı göstermeyenlerin de ilkokul öğretmenliğine iadesini birinci fıkraya eklemek suretiyle teklifi kabul etmiştir.

Teklifin sevkini mucip sebepler encümenimizce de yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Maarif Encümenince ilköğretim denetmenleri hakkında ilâve olunan fıkranın muvakkat madde olarak tedvini suretiyle maddeleri Maarif Encümeninin tadili veçhile kabul etmiştir.

Bu suretle yeniden ihzar olunan kanun teklifi, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis-	Reis V.	Bu Mazbata M.
Balıkesir	Bursa	İzmir
H. İmre	H. Köymen	D. Akbel

Antalya
K. Akmanlar
Diyarbakır
H. Turgut
Erzurum
S. Erker
İzmir
B. Bilgin
Niğde
R. Gürsoy
Siird
M. D. Süalp

Bolu
S. Bilir
Edirne
M. Sarol
Gazianteb
E. Cenani
Muş
S. Ağaoğlu
Rize
İ. Akçal
Trabzon
İ. Şener
Zonguldak
H. Timur

Çorum
Y. Gürsel
Elâzığ
H. Müftüoğlu
İstanbul
N. N. Yücel
Nevşehir
N. Önder
Siird
B. Erden
Van
F. Melen

AFYON KARAHİSAR MEBUSU ORHAN KÖKTEN'İN TEKLİFİ

3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İlköğretim müfettişi olabilmek için ilkokullarda en az 8 yıl veya en az iki yılı başöğretmenlikte geçmiş olmak şartıyla 6 yıl öğretmenlik yapmış olmak ve bu hizmetlerin başarılı oldukları ve ilgililerin müfettişlik evsaf ve ehliyetini haiz buldukları maarif müdürlükleriyle ilköğretim müfettişlerinin madde tesbit eden raporlarıyla tevsik edilmiş bulunmak şarttır.

Ancak bu vasıfta bulunanların, Maarif Vekâletince hazırlanacak bir talimatnameye göre açılacak kurs veya imtihanlarda ehliyetlerini ispat etmiş olmaları lâzımdır.

Gazi Terbiye Enstitüsü Pedagoji Şubesinden mezun olanlar da üç yıl ilkokul öğretmenliği

MAARİF ENCÜMENİNİN TADİLİ

3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 1 nei fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İlköğretim müfettişleri, eğitim enstitüleriyle ecnebi memleketlerdeki mümasilleri okullar mezunlarından ve ilkokul öğretmenlerinden tâyin edilir.

Ancak, ilkokul öğretmenlerinin ilköğretim müfettişi olabilmeleri için ilkokullarda en az 8 yıl veya en az 2 yılı başöğretmenlikte geçmiş olmak şartı ile en az 6 yıl fiilen öğretmenlik yapmış olmaları ve bu hizmetlerin başarılı oldukları ve ilgililerin müfettişlik evsaf ve ehliyetini haiz buldukları Maarif Vekâletince kabul edilecek esaslar dâhilinde tesbit edilmiş bulunmak şarttır.

Bundan başka, bu evsafa bulunanların Maarif Vekâletince hazırlanacak bir talimatname-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3407 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 1 nei fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İlköğretim müfettişleri, eğitim enstitüleriyle ecnebi memleketlerdeki mümasilleri okullar mezunlarından ve ilkokul öğretmenlerinden tâyin edilir.

Ancak, ilkokul öğretmenlerinin ilköğretim müfettişi olabilmeleri için ilkokullarda en az (8) yıl veya en az iki yılı başöğretmenlikte geçmiş olmak şartı ile en az (6) yıl fiilen öğretmenlik yapmış olmaları ve bu hizmetlerin başarılı oldukları ve ilgililerin müfettişlik evsaf ve ehliyetini haiz buldukları Maarif Vekâletince kabul edilecek esaslar dâhilinde tesbit edilmiş bulunmak şarttır.

Bundan başka, bu evsafa bulunanların Maarif Vekâletince hazırlanacak bir talimatname-

Teklif

yapmış olmak şartıyla ilk öğretim müfettişi olabilirler.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya Maarif Vekili memurdur.

Mf. E.

ye göre açılacak kurslara devamla kurslar sonundaki imtihanlarda ehliyetlerini ispat etmiş olmaları lâzımdır.

Halen İlköğretim denetmeni olarak çalışanlardan, başarıları Maarif Vekâletinin tesbit edeceği esaslara göre sabit olanlar müfettişliğe geçirilir; başarıları kâfi görülmiyenler öğretmenlik vazifelerine iade olunurlar.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya Maarif Vekili memurdur.

B. E.

ye göre açılacak kurslara devamla kurslar sonundaki imtihanlarda ehliyetlerini ispat etmiş olmaları lâzımdır.

MUVAKKAT MADDE —
Halen ilköğretim denetmeni olarak çalışanlardan, başarıları Maarif Vekâletinin tesbit edeceği esaslara göre sabit olanlar müfettişliğe geçirilir; başarıları kâfi görülmiyenler öğretmenlik vazifelerine iade olunurlar.

MADDE 2. — Maarif Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maarif Encümeninin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

